

СПИСОК ЛІТЕРАТУРНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Актуальні проблеми кримінального права : навч. посіб. / В. М. Попович, П. А. Трачук, А. В. Андрушко, С. В. Логін. – К. : Юрінком Інтер, 2009. – 256 с.
2. Бурчак Ф. Г. Кваліфікація преступлений. – 2-е изд., доп. – К. : Политиздат України, 1985. – 120 с.
3. Кваліфікація злочинів : Навчальний посібник / За ред. О. О. Дудорова, Є. О. Письменського. – К. : Істина, 2010. – 430 с.
4. Коржанський М. Й. Кваліфікація злочинів : Навч. посіб. – Вид. 3-тє доповн. та переробл. – К. : Атіка, 2007. – 592 с.
5. Кримінальне право України : Особлива частина : підручник / Бабій А. П., Доброход І. С., Кармазин Ю. А., Корнієнко В. О. та ін. ; за заг. ред. Стрельцова Є. Л. – [4-е вид.] – Х. : Одиссей, 2009. – 496 с.
6. Кримінальне право України : Особлива частина: Підруч. для студ. вищ. навч. закл. / Ю. В. Баулін та ін.; за ред. В. В. Сташиса, В. Я. Тація ; М-во освіти і науки України, Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. – 4-те вид., переробл. і допов. – Х. : Право, 2010. – 605 с.
7. Кримінальне право України : Практикум : навч. посібник / П. П. Андрушко, С. Д. Шапченко, С. С. Яценко, П. С. Берзін та ін. ; за ред. С. С. Яценка. – 3-тє вид., перероб. і доповн. – К. : Алерта ; КНТ ; Центр учб. літ-ри, 2010. – 640 с.
8. Кримінальне право України. Особлива частина : Підручник / Ю. В. Александров, О. О. Дудоров, В. А. Клименко та ін.; за ред. М. І. Мельника, В. А. Клименка. – Вид. 5-тє, переробл. та доповн. – К. : Атіка, 2009. – 744 с.
9. Кримінальне право України: судові прецеденти (1864-2007 рр.) / За ред. Малярєнка В.Т. – К. : Освіта України, 2008. – 1104 с.
10. Кримінальне право України: курс тестових завдань. Навчальний посібник. Джу́жа О.М., Кузнецов В.В., Осадчий В.І., Плугатир В.С. та ін. / За заг. ред. Коваленка В. В., К.: КНТ, 2012. – 368 с.
11. Кузнецов В. В. Теорія кваліфікації злочинів : Підручник / В. В. Кузнецов, А. В. Савченко; за заг. ред. проф. Шакуна В.І. – 3-є вид. перероб. – К. : КНТ, 2011. – 320 с.
12. Марін О. К. Кваліфікація злочинів при конкуренції кримінально-правових норм. – К. : Атіка, 2004. – 224 с.
13. Навроцький В. О. Основи кримінально-правової кваліфікації : Навч. посіб. – К. : Юрінком Інтер, 2009. – 512 с.
14. Навроцький В. О. Теоретичні проблеми кримінально-правової кваліфікації : монографія / Навроцький В. О. – К. : Атіка, 1999. – 464 с.
15. Нове кримінальне законодавство та постанови Пленуму Верховного Суду України (2001–2007 р.р.) / [авт. наук. ст. та упоряд. В. В. Кузнецов]. – К. : Паливода А.В., 2007. – 220 с.

РОЗДІЛ І. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Поняття, значення та система Особливої частини КК України.

Кваліфікація злочинів.

Особлива частина КК України – система кримінально-правових норм, що визначає виключний перелік діянь, які визнаються злочинами, встановлює види та розміри покарань за їх вчинення, роз'яснює кримінально-правові поняття окремих посягань, передбачає умови звільнення від кримінальної відповідальності за деякі злочини.

ЗАВДАННЯ

Охорона від злочинних посягань прав і свобод людини і громадянина, власності, громадського порядку, громадської безпеки, довкілля, конституційного устрою України.

Забезпечення миру і безпеки людства

Попередження злочинів, шляхом загальної та особистої превенції.

ЗНАЧЕННЯ

Має вичерпний перелік діянь, які визнаються злочинами.

Містить законодавчу характеристику кожного виду злочинів (законодавчу модель), що обумовлює наявність конкретних підстав кримінальної відповідальності.

Визначає класифікацію злочинів.

Конкретизує межі покарань, встановлених Загальною частиною КК України.

Структура Особливої частини КК України.

Система (структура) Особливої частини КК – це науково обґрунтоване розташування кримінально-правових норм, які встановлюють кримінальну відповідальність за конкретні види злочинів, в певних розділах за ознакою родового об'єкта, а також порядок розташування розділів в кодексі і норм в розділі. Особлива частина КК складається з 361 стаття, які об'єднані в 20 розділах

Принципи побудови Особливої частини КК

Єдність безпосереднього і родового об'єктів

Порядок розташування розділів визначається значенням цінностей, що підлягають кримінально-правовій охороні і закріплені в Конституції України

Ступінь тяжкості злочинів, визначає розташування норм у розділі

Структура Особливої частини КК України (2001 р.).

Розділ I	Злочини проти основ національної безпеки України (ст. 109-114 КК України)
Розділ II	Злочини проти життя та здоров'я особи (ст. 115-145 КК України)
Розділ III	Злочини проти волі, честі та гідності особи (ст. 146-151 КК України)
Розділ IV	Злочини проти статевої свободи та статевої недоторканості особи (ст. 152-156 КК України)
Розділ V	Злочини проти виборчих, трудових та інших особистих прав і свобод людини і громадянина (ст. 157-184 КК України)
Розділ VI	Злочини проти власності (ст. 185-198 КК України)
Розділ VII	Злочини у сфері господарської діяльності (ст. 199-235 КК України)
Розділ VIII	Злочини проти довкілля (ст. 236-254 КК України)
Розділ IX	Злочини проти громадської безпеки (ст. 255-270 КК України)
Розділ X	Злочини проти безпеки виробництва (ст. 271-275 КК України)
Розділ XI	Злочини проти безпеки руху та експлуатації транспорту (ст. 276-292 КК України)
Розділ XII	Злочини проти громадського порядку та моральності (ст. 293-304 КК України)
Розділ XIII	Злочини у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів та інші злочини проти здоров'я населення
Розділ XIV	Злочини у сфері охорони державної таємниці, недоторканості державних кордонів, забезпечення призову та мобілізації (ст. 328-337)
Розділ XV	Злочини проти авторитету органів державної влади, органів місцевого самоврядування та об'єднань громадян (ст. 338-360 КК України)
Розділ XVI	Злочини у сфері використання електронно-обчислювальних машин (комп'ютерів), систем та комп'ютерних мереж і мереж електров'язку
Розділ XVII	Злочини проти службової діяльності (ст. 364-370 КК України)
Розділ XVIII	Злочини проти правосуддя (ст. 371-400 КК України)
Розділ XIX	Злочини проти встановленого порядку несення військової служби (військові злочини) (ст. 401-435 КК України)
Розділ XX	Злочини проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку (ст. 436-447 КК України)

А також Прикінцеві та перехідні положення і Перелік майна, що не підлягає конфіскації за судовим вироком

**Норми Особливої частини
Кримінального кодексу України
поділяються на:**

Норми-заборони – забороняють певну поведінку людей під загрозою застосування покарання

Норми-дефініції – роз’яснюють окремі поняття, розкривають зміст термінів, які вживаються у ККУ. Це примітки до статей Особливої частини ККУ (примітки до ст. 185, 289, 364 ККУ тощо)

Заохочувальні норми – містять перелік умов, за яких особа, що вчинила злочин звільняється від кримінальної відповідальності з урахуванням її посткримінальної відповідальності (ч. 2 ст. 111, ч. 2 ст. 114, ч. 3 ст. 263, ч. 4 ст. 307 ККУ тощо)

Співвідношення норм Загальної та Особливої частини.

Фактори, які обумовлюють:

Єдність норм Загальної і Особливої частини КК України	Відмінність норм Загальної і Особливої частини КК України
Норми Загальної і Особливої частини розташовані в одному й тому законі – Кримінальному кодексі України	В Загальній частині регламентовані положення, які спільні для всіх чи для більшості злочинів, а в Особливій частині – які специфічні для окремих видів злочинів.
І Загальна і Особлива частина мають єдині завдання – опір злочинності.	
І Загальна і Особлива частина виражають одну й ту ж саму кримінальну політику Української держави, основними напрямками якої є посилення відповідальності за тяжкі та особливо тяжкі злочини, та пом'якшення відповідальності за діяння, які не становлять великої суспільної небезпеки.	Норми Загальної частини, як правило складаються з гіпотези та диспозиції, норми Особливої частини – з диспозиції і санкції, за винятком норм – дефініцій та норм „заохочувальних”.
В основу як Загальної так і Особливої частини покладені одні й ті ж принципи (персональної відповідальності, економії кримінальної репресії та ін.)	
Норми Загальної і Особливої частини застосовуються лише взаємопов'язано.	В умовах подолання прогалів при застосуванні норм Загальної частини допускається аналогія, при застосуванні норм Особливої частини вона абсолютно виключається.
Зміна змісту норм Загальної частини тягне за собою відповідні зміни в нормах Особливої частини.	

Кваліфікація злочинів

Кваліфікація злочинів – це встановлення і процесуальне закріплення відповідності ознак, вчиненого особою суспільно-небезпечного діяння, ознакам складу злочину, передбаченого конкретною нормою Особливої частини КК України.

Кваліфікація злочинів означає:

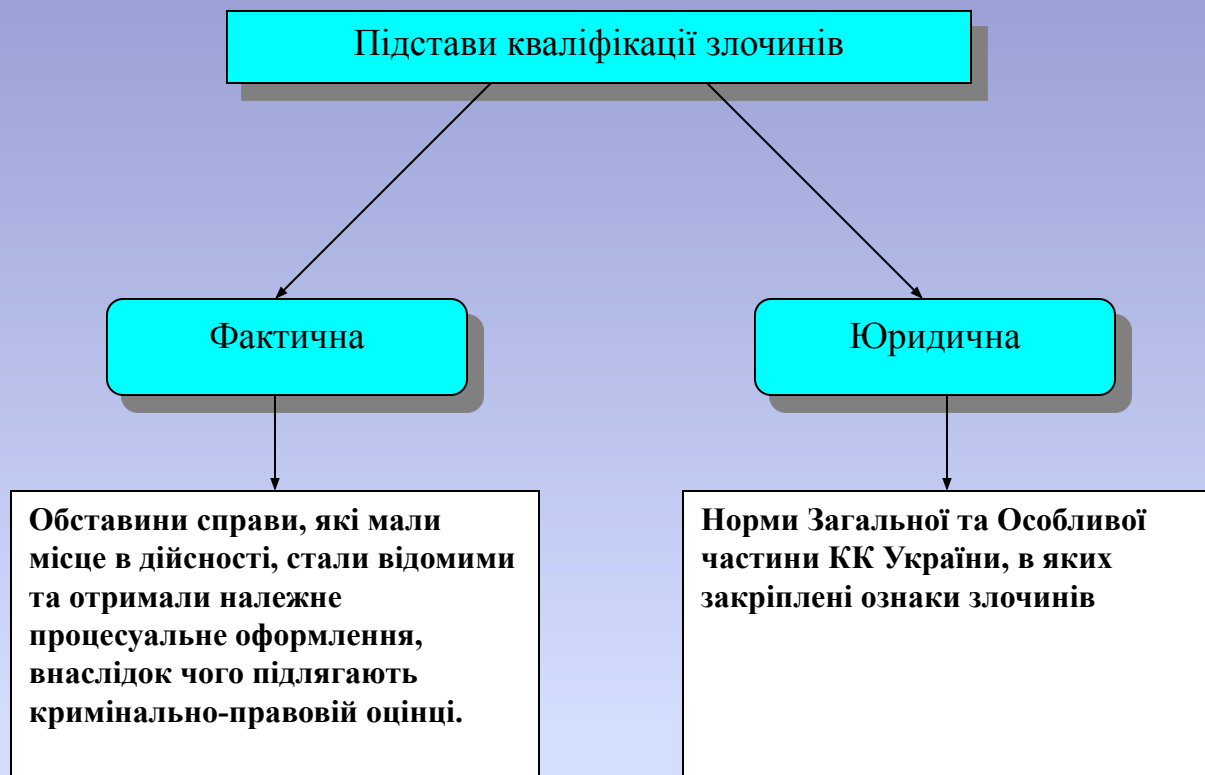
Збір та перевірку фактичних даних

Оцінку зібраних фактичних даних на предмет їх цінності та вірогідності

Встановлення необхідної кримінально-правової норми, відмежування злочинів

Співставлення юридичних характеристик реального суспільно-небезпечного діяння та законодавчої моделі, тобто сукупності ознак, за допомогою яких це діяння записано в законі.

Висновок про юридичну оцінку вчиненого діяння.

Передумова кваліфікації злочину – визначення меж дії обраної кримінально-правової норми у часі, просторі, по колу осіб.

Склад злочину, як законодавча модель кваліфікації злочину.

Дозволяє визначити коло ознак, які слід співставляти, та послідовність їх співставлення.

Дає можливість абстрагуватись від ознак, які не мають значення для кваліфікації.

У випадку відсутності у фактично вчиненому діянні хоча б однієї ознаки дозволяє перейти до встановлення наявності іншого складу злочину, або є підставою для висновку, що дане діяння не є кримінально-карним.

При встановленні всіх ознак складу злочину є підставою для вчинення інших дій кримінально-правового характеру (призначення покарання, звільнення від покарання тощо)

Можливі результати кваліфікації діяння.

1) Має місце злочин.

2) Наявна добровільна відмова від вчинення злочину (ч. 1 ст. 17 ККУ).

3) Діяння в силу малозначності не становить суспільної небезпеки (ч. 2 ст. 11 ККУ, ч. 2 ст. 14 ККУ).

4) У вчиненому відсутні ознаки будь-якого злочину, передбаченого кримінальним законом (п. 2 ст. 6 КПКУ).

5) Діяння передбачене кримінальним законом, але вчинене в стані необхідної оборони, при затриманні злочинця, крайньої необхідності, чи інших обставинах, що виключають злочинність діяння (ст. 36-43 ККУ).

Результати кваліфікації злочинів закріплюються в процесуальних документах за допомогою....

Формулювання обвинувачення – словесне посилання на норму кримінального закону, яка передбачає відповідальність за вчинене діяння.

та

Формули кваліфікації – сукупності цифрових та буквених позначень, які вказують на ті кримінально-правові норми, які підлягають застосуванню.

Загальні вимоги до формулювання обвинувачення

1) При посиланні на норму закону про кримінальну відповідальність, обов'язкове точне та неухильне дотримання понять, які використовує законодавець.

2) В формулюванні обвинувачення повинні бути зазначені всі обов'язкові ознаки, як основного так і кваліфікованих складів злочину.

3) В ній має бути вказана норма Особливої частини КК.

4) Якщо стаття поділена законодавцем на кілька частин або пунктів то повинна бути вказана відповідна структурна частина відповідної статті у такій послідовності: пункт, частина, стаття.

5) Якщо має місце готування до злочину, або замах на злочин, або ж особа виступала в якості підбурювача, пособника, організатора злочину, у формулі кваліфікації слід зробити посилання на відповідну частину ст. ст. 14, 15, 27, КК України.

6) При кваліфікації вчинених діянь за кількома статтями Особливої частини КК України розділові знаки слід поставити таким чином, щоб чітко вказати до якої статті відноситься посилання на ст. ст. 14, 15, 27 КК України.

Принципи кваліфікації злочинів – це загальні начала, вихідні положення, які забезпечують необхідні підстави та правомірність застосування кримінально-правових норм.

Окремі принципи кваліфікації злочинів:

Об'єктивність -
при кваліфікації слід використовувати тільки з встановлених і закріплених у процесуальному порядку обставини справи. Всі сумніви щодо доведеності вини особи тлумачаться на її користь.

Законність -
посягання кваліфікується за законом, який набрав чинності до вчинення посягання

Повнота –
Оцінка кожного складу злочину, яке містить діяння, вказівка на всі кваліфікуючі ознаки складу злочину.

Індивідуальність –
Посягання кожної особи кваліфікується окремо, бо навіть співучасники одного й того ж злочину можуть нести відповідальність за різними нормами закону про кримінальну відповідальність.

Точність –
Одноманітність застосування норм як Загальної так і Особливої частини КК України. Застосування кримінально-правових норм за аналогією заборонена

Неприпустимість подвійного ставлення у вини –
Посягання не може кваліфікуватись за нормою Особливої частини КК, якщо існує норма, що інкримінована цій особі повністю охоплює своїми ознаками вчинене діяння.